

## MART

---

U borbi sa golijatima i izrodima/ Srbi se najbolje brane kad su napadnuti/ Glavu dajem, Krajinu ne dajem/ Biće malo teže nego što ste mislili/ I svoj život u odbrani sestara i braće/ Zeleno, prodato zeleno/ Potpomognuti samohranim cetinjskim babama/ Da je ovo istina svjedoče i mnoge sahrane/ Pišem ti ovo pismo u nadi da ćete sresti u zatvoru/ Gruba istina bolja od iluzije i obmane/ Zbog sretnih dana/ Zemljo moja, šta ti rade/ Najveći izdajica srpstva od Brankovića/ Plaćenici, kam vam u dom/ Dugo putovanje u neizvjesnost/ Crna crnogorska sudbina/ Priznajem samo sud čitalaca/ Sve smo uradili kako treba/

Prvog marta u "Pobjedi" je objavljeno da je 28. februara proglašena nova srpska država - Krajina. Srpska Krajina, odnosno, Srpska autonomna oblast Krajina, započela je, kako se navodi, i razgraničenje sa Republikom Hrvatskom: "SAO Krajina ostaje u zajednici jugoslovenskih država sa republikama Srbijom i Crnom Gorom, srpskim narodom koji živi u Bosni i Hercegovini i drugima koji prihvataju jugoslovensku federaciju."<sup>1</sup>

U narednom broju, na prvoj strani, vijest da je Crnogorska akademija nauka i umjetnosti odbila da raspravlja o najvažnijim političkim pitanjima Jugoslavije. U izvještaju koji je naslovljen "Sudbina zemlje suvišna", novinar "Pobjede" ne krije svoje razočarenje zbog takvog stava Akademije: "Ono što se već duže vremena očekivalo, desilo se danas - i Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti dogodio se narod ! Naime, već poodavno, a posebno od kada se zemlja nalazi na ivici građanskog raspada i rasula, građani Crne Gore se pitaju kakvo je mišljenje članova najveće naučne i umjetničke institucije u Republici o sudbonosnim pitanjima

---

<sup>1</sup> "Pobjeda", br. 9067, 01.03.1991, "Krajina - nova srpska država", str. 1, 3.

2.

jugoslovenske zajednice. Nažalost, i danas su većina članova CANU, kako to reče akademik Mito Savićević, “mangupski” izbjegli da se otvori prijeko potrebna rasprava o biti ili ne biti Jugoslavije.”<sup>2</sup>

Naravno, “Pobjeda” je ustupila prostor akademiku Savićeviću da svoj stav o odnosu Akademije prema aktuelnim političkim zbivanjima, podrobnije obrazloži: “...Narod Crne Gore stalno nas pita zašto Crnogorska akademija ćuti. Smijemo li zatvarati oči pred činjenicom da se oko Jugoslavije poodavno plete mreža intriga i obmana, da nam se iz SAD Kongresa, Engleskog parlamenta i dr. daju lekcije i prijeti da se ne usudimo kažnjavati zavjerenike protivu integriteta Jugoslavije, i sokole se antijugoslovenske i posebno antisrpske snage, hvale marionetske separatističke vlade, vršljaju propali i drugi kongresmeni i slični uglednici po Jugoslaviji pa razgovaraju iza zatvorenih vrata sa javnim separatistima, prijete ekonomskim sankcijama - sve pod plaštom borbe za demokraciju i ljudska prava. Tu su, naravno, Vatikan i Habzburgovci. Svi se “zalažu” za Jugoslaviju, a po jedinstvenom scenariju vode dobro promišljeni rat protivu naroda Istočne Evrope, SSSR i naše zemlje u kojoj su narodi na slobodnim izborima izabrali svoje predstavnike dok je u to vrijeme flota SAD pravila manevre u Jadranu (slučajno !)... Mala smo Akademija nauka, ali će se naš glas čuti u zemlji širom svijeta, pa sam duboko ubijeden da će biti snažna potpora našem narodu u borbi sa golijatima i izrodima za pravu demokratiju i ljudska prava za čije se provođenje borimo...”<sup>3</sup>

U nedjelju, 3. marta, “Pobjeda” je objavila nezvaničnu informaciju da u Pakracu, u Slavoniji, u sukobima između tamošnjih Srba i hrvatske policije, ima na desetine mrtvih. Njeni specijalni izvještači iz Pakraca, saopštili su da je u sukobima poginulo 40 ljudi, a da je više desetina ranjeno.<sup>4</sup> Istim povodom Predsjedništvo SFRJ je izdalo saopštenje, koje je u “Pobjedi” naslovljeno - “Oružje je progovorilo”.<sup>5</sup> Na prvoj strani “Pobjede” (krupnim slovima) i izjava dr

---

<sup>2</sup> “Pobjeda”, br. 9068, 02.03.1991, “Sudbina zemlje suvišna” (G.Sekulović), str. 1, 9.

<sup>3</sup> Isto, “Zašto Akademija ćuti” (M.Savićević). str. 9.

<sup>4</sup> “Pobjeda”, br. 9069, 03.02.1991, “Desetine mrtvih ?” (Č.Radusinović/V.Božović), str. 1.

<sup>5</sup> Isto, str. 1.

3.

Jovana Raškovića, predsjednika SDS, da je napadom na policijsku stanicu u Pakracu “objavljen rat srpskom narodu”. S tim u vezi, dr Rašković je poručio: “Žene i djecu ćemo slati u zbjegove, a onaj ko može da nosi pušku neka je uzme i neka se tuče. Napadači se znaju, a Srbi se najbolje brane kad su napadnuti.”<sup>6</sup>

Na prvoj strani “Pobjede” objavljen je i nepotpisani komentar povodom događaja u Pakracu: “Ko to kaže da se Jugoslavija ne ponavlja. I to, opet, preko Pakraca, preko srpske krvi. Dogodilo se ono zbog čega smo u posljednje vrijeme zebli, ali u šta, ipak, nijesmo mogli da vjerujemo. Ili, nijesmo htjeli. Okvir za tragediju ponovo je sklopljen na isti način: ljudski životi i nedužna krv - srpska, i ruka koja jedino zna da mrzi i ubija - ustaška i vrhovnička. “Kalašnikov- demokratija” nije mogla odoljeti, a da ne nastavi amanet svoga “tate” Pavelića: “Srbe na vrbe”. I to poslije pola vijeka, i to u mirnodopsko vrijeme... Godine prolaze, a mijenjaju se samo egzekutori naše istorijske naivnosti: Hitler, Pavelić, Tuđman. Ovaj posljednji nije ni krio šta mu je cilj... Krv više nije naša tama, već i naš dan. Kakvo će biti naše sutra ? Neka prolivena srpska krv bude posljednja kap prolivene srpske krvi. I bilo čije druge, dakako...”<sup>7</sup>

Povodom sukoba u Pakracu, i Predsjedništvo CK SK Crne Gore izdalo je posebno saopštenje: “Konstatovano je da je intervencija specijalnih snaga Ministarstva unutrašnjih poslova Hrvatske na goloruki srpski narod izazvala gnjev i ogorčenje među građanima Crne Gore. Hrvatska vlast mora biti svjesna da ne postoji dovoljan povod da se u ovakvoj zategnutoj političkoj situaciji u Jugoslaviji demonstrira oružana sila protiv naroda koji mirnim i demokratskim putem traži ostvarivanje svojih legitimnih prava... Stoga Predsjedništvo CK SK Crne Gore još jednom apeluje na hrvatski narod i njegove predstavnike da shvate da se na silu odgovara samo silom i da njihovi postupci predstavljaju prve korake ka građanskom ratu u Jugoslaviji, ratu koji bi bio potpuno besmislen i kojeg niko, barem na riječima, u ovoj zemlji ne želi. Predsjedništvo CK SK Crne Gore

---

<sup>6</sup> Isto, str. 1.

<sup>7</sup> Isto, “Jugo - tugo”, str 1.

ukazuje da predlog Crne Gore i Srbije o demokratskom i mirnom načinu razrješavanju jugoslovenske krize sadrži i mogućnost otcjepljenja iz Jugoslavije svih onih koji ovu zemlju ne doživljavaju kao svoju domovinu, ali i odlučnu riješenost da se brane i odbrane prava svih jugoslovenskih naroda ili njihovih djelova da nastave život u jugoslovenskoj državi.”<sup>8</sup> Naravno, ovakav stav Predsjedništva CK SK Crne Gore jeste direktna podrška Srpskom nacionalnom vijeću iz Knina, koje traži da se Srbima prizna historijsko pravo da žive u jednoj državi. Taj njihov zahtjev saopšten je u opširnoj reportaži specijalnih izvještača “Pobjede” iz Krajine, objavljenoj u ovom broju lista. Reportaža nosi naslov - “Glavu dajem Krajinu ne dajem”.<sup>9</sup>

Povodom sukoba u Hrvatskoj, u Beogradu je održan protestni miting. Izvještaj sa tog skupa u “Pobjedi” je naslovljen - “Srbi u Krajini nijesu sami”. Između ostalog, na skupu je rečeno da se neće dozvoliti proganjanje i zlostavljanje Srba, te da se Jasenovac neće ponoviti. “Pobjedin” izvještaj je pedantno zabilježio natpise na transparentima koje su nosili učesnici skupa: “Stiže nas Kneževa kletva”, “Živjela Jugoslavija i JNA”, “Razoružali ste Srbe - naoružali ustaše - to je izdaja”, “Vatikan-Cimerman-demokratija”, “Dolje ustaški makropoglavnik Franjo Pavelić”, “Pavelić-Jasenovac”, “Tuđman + Špegelj = Pakrac”, “Pakrac danas, šta će sutra”, “Oko za oko, zub za zub”, “AVNOJ kukavče nije pijetao”, “Uhapsite Tuđmana, Mesića, Boljkovca i Markovića”, “Sloboda nema cijenu”, “Ne daj se Krajino”, “Dosta je genocida nad srpskim narodom”. Učesnici skupa nosili su jugoslovenske i srpske zastave, a bilo je i obilježja Socijalističke partije. Čuli su se i povici: “Srbija, Srbija”, “Hoćemo oružje”, “Hoćemo u Pakrac”, “Idemo u Knin”, “Ubićemo Tuđmana”, “Nećemo rat - hoćemo rad”.<sup>10</sup>

Nijesu izostali ni komentari “prvih pera” “Pobjede” povodom situacije u Hrvatskoj. Na udarnom mjestu objavljen je komentar “Demokracija povukla obarač” : “Zločinci se vraćaju na mjesto zločina. Jedino ovako se danas može objasniti okupacija

<sup>8</sup> Isto, “Prvi korak ka građanskom ratu”, str. 20.

<sup>9</sup> Isto, “Glavu dajem Krajinu ne dajem (Č.Radusinović/V.Božović), str. 6.

<sup>10</sup> “Pobjeda”, br. 9070, 04.02.1991, “Srbi u Krajini nijesu sami” (S.Šćekić), str. 3.

5.

Pakraca i ruka mlade “hrvatske demokracije” na obaraču švercovanih “kalašnjikova” uperenih u do juče - srpsku braću. Do juče, jer “braća s Juga” su bila braća samo kad je trebalo osloboditi, skinuti ljagu i od braće napraviti - pobjednike. A nadali smo se. Nijesmo mogli da vjerujemo da će se ikad više u ovoj zemlji formirati zbjegovi. Da će nas crne marame i dječji plač, podsjećati na jame i vješala, na srpsku krv koja je ponovo prolivena kao i prije 50 godina. Da još ima “vrhovnika”, koji planiraju genocid i hapšenje - slobode... “<sup>11</sup>

Istim povodom, u drugom komentaru “Pobjede” se kaže: “... Pucnjima u goloruki i nenaoružani srpski narod u Pakracu (Slavonija), hrvatsko vrhovništvo ne samo da je označilo totalni krah i kraj svoje nazovi demokracije, nego je, najzad, pred svijetom razobličilo i svoje dugo skrivano, mračno i janusovsko lice povampirenog fašizma i ustašolikih ideja koje je istorija odavno pregazila, prezrela i osudila. Tim pucnjem Hrvatska je jasno i nedvosmisleno pokazala kakvi je, zapravo, “razgovori” o Jugoslaviji interesuju... Hrvatski narod bi morao da zna da totalitarna ideologija kojoj njegovo vrhovništvo ( sa vlastitom strojnicom o ramenu) teži nije donijela sreću nikome, pa neće ni Hrvatima. Morali bi, takođe, da budu svjesni činjenice da slijeđenjem takve ideologije preuzimaju na sebe veliku istorijsku odgovornost, jer je vrijeme praštanja jednom i zauvijek prošlo. Ne može se na temelju mržnje ni prema kojem narodu praviti vlastita sreća, homogenizacija, ni nacionalno-politička ni vjerska. Ukoliko, doista, hrvatski narod ne želi da sutra snosi posljedice jednog nerazumnog i besprimjernog čina, koji opasno prijeti da nas uvuče u ponor građanskog rata, krajnje je vrijeme da jasno i glasno progovori i zbací sa svog imena neprijatni istorijski teret odgovornosti i grijeha u koji su ga razna vrhovništva i poglavništva, možda, ne njegovom krivicom uvlačila. No, Hrvatska još ćuti.”<sup>12</sup>

U vezi sa događajima u Hrvatskoj, “Pobjeda” je u ovom broju objavila i različita reagovanja građana, stranaka i

---

<sup>11</sup> Isto, “Demokracija povukla obarač” (J.Stamatović), str. 3.

<sup>12</sup> Isto, “Pucnji u srpski narod” (M.Tripković), str. 5.

6.

udruženja. Šest “slučajno” intervjuisanih građana Titograda, poput J.B. Tita uoči napada na Prozor, poručuju : “Tuđman i HDZ moraju pasti”. Jedan od “slučajno” intervjuisanih građana je “slučajno” visoki oficir JNA, i crnogorski ministar odbrane (B.Babić), iako se ovdje ne navodi njegovo zanimanje ili čin. Njegova izjava je “slučajno” data u podnaslovu: “Ovo je još jedan pokušaj ekstremnih hrvatskih nacionalista da ostvare ono što su zamislili. Biće malo teže nego što su mislili”<sup>13</sup>

I društvo “Metohija” iz Bara poručuje da je u pitanju “fašistička zavjera hrvatskog vrha”, pozivajući sve članove društva da se samoorganizuju i pomognu braći kojoj prijete istrebljenje.<sup>14</sup> Za razliku od njih, članovi Glavnog odbora Narodne stranke iz Danilovgrada već su se “samoorganizovali”, poručujući da su “spremni da daju i svoj život u odbrani sestara i braće koji su izbjegli po šumama Psunja.”<sup>15</sup>

Reagovanja na događaje u Hrvatskoj dominirala su i u narednim brojevima “Pobjede”. Brojni opštinski komiteti Saveza komunista, boračke i neboraačke organizacije i udruženja poručuju: “Spriječiti eskalaciju ustaštva”, “Ogorčenje zbog nasilja”, “Nacionalne vođe izazivaju sukobe”, “Sprovesti naredbu Predsjedništva”, “Osuda proustaške politike”...<sup>16</sup>

“Pobjeda” je takođe objavila i zvanično saopštenje Saveznog sekretarijata za unutrašnje poslove da u Pakracu uopšte nije bilo žrtava !<sup>17</sup> Međutim, autori “namjenskih” tekstova držali su se one udarne “Pobjedine” vijesti o “desetinama mrtvih”. Tako, recimo, u istom broju u kojemu je objavljena vijest da u Pakracu nije bilo žrtava, komentator “Pobjede” piše: “U Pakracu, gradu gdje je istorija

---

<sup>13</sup> Isto, “Tuđman i HDZ moraju pasti” (Mr.Popović), str. 5.

<sup>14</sup> Isto, “Fašistička zavjera hrvatskog vrha”, str. 5.

<sup>15</sup> Isto, “Spremni za odbranu braće”, str. 5.

<sup>16</sup> “Pobjeda”, br. 9071, 05.02.1991, str. 3, 4.

<sup>17</sup> Isto, “Nije bilo žrtava”, str. 1.

7.

hrvatskog naroda dodirnula dno nacionalnog i ljudskog srama, sloboda se mjeri uniformama.”<sup>18</sup>

U “Pobjedi” od 6. marta objavljena su, kao reakcija na neka aktualna dešavanja, dva komentara. Prvi se odnosi na “plus Crnogorce”, odnosno, crnogorske separatiste, i ima sasvim “tipičan” naslov - “Zeleno, prodato zeleno”. Komentarišući neke njihove “antisrpske” aktivnosti, novinar “Pobjede” se pita: “...Šta to zapravo, žele “plus Crnogorci” ? Zar im nije dosta bruke koju su svojim dosadašnjim činjenjem izazvali među svim poštenim Crnogorcima ?”<sup>19</sup>

Drugi komentar se bavi jugoslovenskom krizom, a pisao ga je J.Plamenac, novinar Radio-Bara. Ovaj komentar je pokušaj da se napravi “istorijsko-strateška” analiza jugoslovenske krize. Novinar iznosi brojna “istorijska otkrića”, kao npr. da su Hrvati prije sto pedeset godina “živjeli samo oko današnje Titove kuće u Zagrebu”. Zatim, da se Hrvati “ne kote” kao Arnauti, te da će Hrvati ukoliko se otcijepo morati da “potpišu mirovni ugovor sa Sovjetskim Savezom i da plate ratnu odštetu Srbima i Rusima”. I napokon, nekoliko lucidnih zapažanja: “Kalašnjikov je sovjetsko oružje. Nije on proizveden za ubijanje slovenskog naroda. On je proizveden da se njime slovenski narod brani. Ni to hrvatsko vrhovništvo ne treba da smetne sa uma.”<sup>20</sup>

U vezi sa jugoslovenskom krizom, i jedan čitalac “Pobjede” je u “Tribini” iznio svoj prijedlog za njeno razrješenje: “... Predlažem da se raspiše opštejugoslovenski referendum o budućem ustrojstvu Jugoslavije, a da dr Borisav Jović ostane predsjednik Predsjedništva SFRJ još jedan mandat, te da se Stipe Mesić opozove sa funkcije člana Predsjedništva SFRJ, kao i Janez Drnovšek, a da se na mjesto njih dvojice delegiraju druge ličnosti i to na predlog

---

<sup>18</sup> Isto, “Rat i sjećanja” (D.Drašković), str. 3.

<sup>19</sup> “Pobjeda”, br. 9072, 06.03.1991, “Zeleno, prodato zeleno” (V.Radusinović), str. 3.

<sup>20</sup> Isto, “Ko neće brata za brata” (J.Plamenac), str. 5.

8.

građana republika Hrvatske i Slovenije. Ličnosti koje su orijentisane jugoslovenski ! Ovo predlažem stoga što se obojica, a posebno Stipe Mesić, nijesu u dosadašnjim javnim istupanjima pokazali kao jugoslovenski orijentisani ljudi. Jednom riječju, nijesu slijedili riječi koje su svečano dali kao zakletvu pred parlamentom Jugoslavije... Uvjeren sam da velika većina hrvatskog naroda želi dobro ovoj našoj prekrasnoj zajedničkoj domovini - Jugoslaviji, pa zahtijevam da ta ogromna većina Hrvata opozove sve vodeće ličnosti Hrvatske demokratske zajednice, te da na njihovo mjesto dođu ličnosti koje od srca žele dobro svom hrvatskom narodu i svim narodima Jugoslavije.”<sup>21</sup>

A povodom jednog apela nekih “procrnogorskih” partija, u “Pobjedi” je na trećoj strani objavljen komentar, čiji je cilj da se i apel i njegovi potpisnici na najprimitivniji način diskredituju. Ovaj komentar dobar je pokazatelj kako se jedan nedemokratski režim obračunavao sa svojim neistomišljenicima. Iz komentara se, tako, može zaključiti da su opozicionari najobičniji “izdajnici”, pojedini intelektualci “strani plaćenici”, njihove pristalice su “cetinjske babe, dječurlija i žutokljuni mladići”, dok su svi zajedno dio svjetske zavjere protiv voljene partije i napaćenog naroda. Evo tog “analitičkog” komentara u cjelosti: “Potpomognuti samohranim cetinjskim babama, dječurlijom i žutokljunim mladićima, koji se još načisto ne znaju pravo ni prekrstiti, crnogorski liberalno-reformistički nastrojani (kon)federalisti uputili su ovih dana sa ravnog Cetinja svoj apel i aber svekolikoj javnosti (a, bogme, i crnogorskoj Skupštini) o potrebi što skorijeg “razdruživanja” Crne Gore sa Srpstvom, stvaranja “Neovisne Države Crne Gore” i priznavanja nepostojeće “Crnogorske autokefalne pravoslavne Crkve”. Nesrećni crnogorski lažni martiri, umišljeni proroci i “neovisni” književnici, koje je zarad poznatih zasluga sjeverozapadni tisak nazvao “prvim crnogorskim perima i pernicama, pardon - perjanicama” (zna se kojih ideja), ponovo su se obratili na pogrešnu stranu, tražeći upravo od crnogorske “boljševičke vlasti” da im prizna ono što im je, eventualno, jedino ortodoksni boljševizam mogao priznati i vratiti što im niko nikad nije uzeo. Zašto

---

<sup>21</sup> “Pobjeda”, br. 9073, 07.03.1991, “Ne dajmo da nas razjedine” (V.Lalević), str. 2.

9.

se za tako nešto nijesu obratili onima koji su im TO i obećali, koji su ih za tako NEŠTO plaćali i sokolili prozeliterskim vinom iz vatikansko-kominternovskih podruma ? Zna se ko je, kada, kako i zašto, u ime države, priznavao postojanje nepostojećih, svojeglavih (grč. autokefalnih) crkava i mitropolija. I za čiji račun, dakako. Kome su i zašto odgovarale pojedine “neovisne” države na tlu Jugoslavije. Otkuda to da su se “100 posto autohtoni Crnogorci” upravo u ova vremena sjetili svoje “crkve” i svog malog “vodenog boga”, kome su, kako nezvanično saznajemo iz krugova bliskim izdajnicima, naredni da podignu u vidu džamije, na klerikalnim temeljima, te krstom i polumjesecom na vrhu (što bi, valjda, trebalo da svjedoči o postojanju tri kulturna, civilizacijska kruga na tlu Crne Gore). Pitanje vladike (ili crkvenog poglavnika) još nije riješeno, mada se najčešće pominje izvjesni Šefčet, ali tek pod uslovom da umjesto kamilavke bude odabrano neko drugo obilježje - koje bi bilo pomalo nalik na keče i fes. Crnogorski autokefalisti su, očito, pomenutu ideju pozajmili od svog duhovnog učitelja i oca, Savića Markovića Štedimlje, Pavelićevog “prvog pera Zagreba” i Artukovićevog “najboljeg čovjeka u odjelu za propagandu”, koji je “nepobitno” utvrdio da Crnogorce i Hrvate ne vezuje samo “krvava borba protiv srbijanskog nasilja”, nego i “zajednička prošlost i krv”. Na toj ideji zajedničke crnogorsko-hrvatske “krvi i tla” 1942.godine, uz pomoć ustaštva i njemačkog Rajha, ovaj vrlo ideolog zloglasne endehazije uspio je u Zagrebu da proglasi Hrvatsku pravoslavnu crkvu, “autokefalnu”, dakako, i na njeno čelo dovede izvjesnog ruskog emigranta, sa prebivalištem u manastiru Hopovo. Bio je to vješt i ciničan potez (nakon što su ustaše poubijale nekoliko stotina hiljada Srba i porušile najveći broj njihovih bogomolja), da se svijetu pokaže kako NDH “nema ništa protiv pravoslavlja”, te da se u isto vrijeme iskoristi prilika za asimilaciju srpskog stanovništva, koje je putem pomenute HPC valjalo polagano pretopiti u Hrvate. Po istom scenariju i sa istim željama danas su se u Crnoj Gori javila djeca S.M.Štedimlje (skinuvši, najzad, svoje vješto udešene krinke), smatrajući da je nakon propuštene šanse da se Crna Gora i Crnogorstvo upotrijebe kao posljednji adut u stvaranju “neprincipijelne antisrpske (i jugoslovenske) koalicije”, sazrelo posljednje vrijeme da se crkva, odnosno vjera upotrijebi kao moćan opijum u trovanju i razgrađivanju onoga što su mnoge generacije na

ovom krvavom balkanskom tlu upravo svojom krvlju platile. Oprosti im, Gospode, oni sigurno ne znaju šta rade. Ako i imaju iskaznice da su “100 posto autohtoni”, niko im do danas nije dao uvjerenja o mentalnom zdravlju. A, prije svakog razgovora, možda bi upravo ta uvjerenja trebalo da pokažu javnosti.”<sup>22</sup>

Na ovakav tekst izvrsno se nadovezao “predlog jednog običnog vjernika” da se obnovi autokefalna rimokatolička crnogorska crkva, objavljen u narednom broju “Pobjede”, u “Tribini” čitalaca. Dakle, poslije predloga o uspostavljanju “autokefalne džamije”, objavljenog u mjesecu februaru, evo još jednog “ekumenskog” poziva sa stranica “Pobjede”: “Već dugo se kanim da vam se javim sa pismom-predlogom. Mislim da su se stekli svi uslovi da i mi, rimokatolici u Crnoj Gori, dobijemo svoju autokefalnu rimokatoličku crnogorsku crkvu. Danas kada se otvoreno govori, pa i radi na stvaranju autokefalne crnogorske pravoslavne crkve i kada se poseže u prošlost da bi se to dokazivalo, mislim a i tvrdim, da mi rimokatolici, prije svih, imamo pravo na svoju autokefalnu rimokatoličku crnogorsku crkvu. Pošto se današnji “stopostotni” Crnogorci pozivaju na Duklju i Dukljane, onda se i ja sa istim pravom, pozivam na tu Duklju i narod u njoj... Moram ovdje da iznesem još neka zapažanja. Rođen sam u malom mjestu Škaljarima u Kotoru. Dok sam bio mali pričali su mi da smo mi potomci Petrovića, koje je knjaz Danilo prognao iz Crne Gore. Sklonili smo se ovdje i zbog raznih pritisaka morali smo da promjenimo vjeru. Ali, nikada nijesmo ostavili našu krsnu slavu i badnjake, evo, skoro do današnjeg dana. Iako ima pokušaja da se utiče preko nekih naših sveštenika, da sve to zaboravimo, a to su neki do sada i uradili, mi ne odustajemo od naših korijena i naših predaka, iako smo morali da promjenimo vjeru. Da je ovo istina svjedoče i mnoge sahrane. Na njima se moglo vidjeti da se nečiji otac, djed, brat ili muž, sahranjuje u crnogorskoj nošnji ili, bar, sa crnogorskom kapom na glavi. I u smrti nije zaboravio svoje porijeklo. Ima dosta porodica kao što su Petrovići, Jankovići, Miloševići, Grgurevići, Brkanovići, Ivanovići, Đurovići i mnogi drugi, koji mogu da potvrde sve ovo i čiji su preci baš ovako sahranjeni.

---

<sup>22</sup> Isto, “Djeca S.M.Štedimlje” (M.Tripković), str. 3.

Nego, o ovome bi se mogla napisati cijela jedna studija, što bi i trebalo, da bi se ovaj problem osvijetlio sa svih strana. Dakle, ja kao rimokatolik iz Crne Gore, znajući sve ovo predlažem i zahtijevam osamostaljivanje autokefalne rimokatoličke crnogorske crkve.”<sup>23</sup>

Nastavljajući istim tonom, u narednom broju “Pobjede” objavljen je još jedan apel za vraćanje Njegoševе kapele na Lovćen. Za razliku od prethodnog teksta, čiji autor, po svoj prilici, radi u Bulevaru revolucije br. 11, autor ovog teksta jeste nikšićki protojereј. Evo kako on “milosrdno tolkuje”: “... Smatram da mauzoleј, to svetogrđe, taj bezbožnički kip, treba negdje premjestiti i kapelu sa amanetom vratiti na njeno ranije mjesto i tu Crkva nema da se dvoumi, niti da traži milostinju ni od koga, jer je to njena Zakonom utvrđena svojina. Time bi se pred svijetom pokazalo da se sprovodi demokratija i vraća slava vrha Lovćena i srpskog naroda, jer svetost pripada svetima, a kipovi bezbožnički bezbožnicima i tu nema čekanja ni razmišljanja. Tek bi tada srpska srca u slobodi zapjevala: Lovćen nam je oltar sveti, u njega smo svi zakleti.”<sup>24</sup>

U istom broju, u rubrici kulture, objavljeno je i saopštenje Odbora za povratak Njegoševе kapele na Lovćen: “Hadezeovsku Hrvatsku zahvatila je prava panika da bi mogla da izgubi pozicije stečene u Crnoj Gori u periodu rasrblјavanja ove, posebno simbol tog rasrblјavanja - Meštrovićev mauzoleј na Lovćenu. Stoga tolika briga za Crnu Goru i njen identitet, koja se ispoljava kroz besomučnu kampanju u hrvatskim glasilima da se spase mauzoleј i ukine svetosavska crkva u postojbini Nemanje i Svetog Save. Koliko se ne biraju sredstva u tim pokušajima da se Crna Gora odsiječe od svog hiljadugodišnjeg srpskog pravoslavnog stabla, pokazuje i vijest koju je prenio Radio-Vatikan da je na mitingu crnogorskih autokefalaca i mauzoleјaca, ogranzovanom 4. marta na Cetinju, bilo pet hiljada ljudi, iako ih nije bilo ni nekoliko stotina... Kako pored velikohrvatskih, postoje i velikoalbanske pretenzije na Crnu Goru, to

<sup>23</sup> “Pobjeda”, br. 9074, 08.03.1991, “Nijesu samo Dukljani u pitanju” (D.Petrović), str. 2.

<sup>24</sup> “Pobjeda”, br. 9075, 09.03.1991, “Da se grijeh ne ponovi” (M.Đurković), str. 2.

bi se ova, u slučaju raspada Jugoslavije, našla u totalnom hrvatsko-šiptarsko-muslimanskom okruženju s Italijom naspram, od koje bi bilo iluzorno očekivati da ne iskoristi takvu situaciju radi uspostavljanja svoje prevlasti nad Jadranom. Stoga je jedino rješenje za Crnu Goru u datim okolnostima, što tješnje jedinstvo sa Srbijom, a za obje savez sa Rusijom, zadržavajući pri tom potpunu otvorenost prema svim prijateljskim naklonjenim narodima na kontinentu.”<sup>25</sup>

Velike demonstracije koje je 9. marta organizovala srbijanska opozicija, i sve ono što se neposredno nakon toga dešavalo, nekoliko su dana zauzimale najveći dio “Pobjedinog” prostora. Iako se, dakle, radilo o demonstracijama koje su bile uperene protiv “sestrinskog” režima u Srbiji, “Pobjedin” izvještač je, može se reći, korektno interpretirao beogradska dešavanja. On se uzdržavao od bilo kakvih političkih eksplikacija, saopštavajući samo hronološki poređane činjenice. Isti odnos zadržao je i kada su demonstracije srbijanske opozicije zamijenile višednevne studentske demonstracije. Jednostavno, učesnici i organizatori ovih antirežimskih demonstracija nijesu politički satanizovani i omalovažavani, što u sličnim prilikama u “Pobjedi” nije bio slučaj.<sup>26</sup>

No, sa druge strane, povodom događaja u Beogradu, objavljivana su i različita reagovanja stranaka, organizacija i pojedinaca. U “Pobjedi” od 12. marta ta reagovanja su naslovljena na sljedeći način: “Protiv bezumlja”, “Podrška rukovodstvu Srbije”, “Opravdani zahtjevi studenata”, “Scenario antikomunizma”, “Osuda represivnih mjera”, “Protiv upotrebe sile”, “Krivci organizatori”, “Opozicija u pravu”.<sup>27</sup> Od svih ovih reagovanja citiramo jedno, najkraće, iz kojega se može saznati da su građani Kolašina gotovo razočarani što policija nije isprebijala demonstrante: “Građani Kolašina, osuđuju vandalsko ponašanje kojim je srpska opozicija htjela da poništi demokratski izbor naroda. Posebno ogorčenje upućeno je na “bezazlenost pripadnika unutrašnjih poslova Srbije” koji su se gotovo stidljivo ponašali prema agresivnim nasrtajima opozicije. Takav odnos

---

<sup>25</sup> Isto, “Ko krivotvori istinu”, str. 10.

<sup>26</sup> O tome vidjeti: “Pobjeda”, br. 9076, 9077, 9078, 9079, 9080.

<sup>27</sup> “Pobjeda”, br. 9078, str. 5.

organa vlasti samo stimuliše ambicije uticaja koji je jedini cilj srpske opozicije.”  
28

U pojedinim reagovanjima posebno je isticana krivica Vuka Draškovića, lidera Srpskog pokreta obnove. Vuk Drašković je, tako, optuživan da “sa svojim sljedbenicima iz redova Demokratske stranke” (?!), zagovarajući demokratiju, izaziva krvoproliće i uništavanje “materijalnih dobara u slobodarskom Beogradu”.<sup>29</sup> Zbog svega toga, jedan čitalac priželjkuje, a “Pobjeda” objavljuje: “Gospodine Draškoviću, pišem ti ovo pismo u nadi da ćete sresti u - zatvoru, mada nikakva robija i presuda ne može sprati krvavu ljagu koju si nanio Srbiji i Jugoslaviji, 9. marta ove godine, zarad svoje mračne politike.”<sup>30</sup>

Draškoviću se kao inicijatoru “novih srpskih raskola” obraća i jedan student: “Sjeća li se autor “Noža” i “Molitve” jama po Hercegovini, u kojima i njegovi počivaju ? Zbog čega onda takve jame želi da napravi ondje gdje im nije mjesto ? Ako su zaklani Srbi morali da plove Savom, neće i ne smiju ploviti Moravom i Moračom. Zato, ova moja srpska duša vapi za slogom svih duša srpskih (i ne samo srpskih već svih koje ljubav i mir hoće). Dosta je ovom narodu Brankovića, Drljevića, Brkovića... Naše oči, htjeli mi to ili ne, moraju gledati Lovćen i Avalu, a naša srca moraju kucati za Crnu Goru i Srbiju.”<sup>31</sup>

I kada su beogradski protesti završeni, komentator “Pobjede” je “bacio pogled” na protekle događaje: “Klatno srpske demokratije koje se krajem protekle nedjelje opasno zaljuljalo između dva zaraćena pola - gordosti pobjednika i osjetljivosti i uvrijeđenosti gubitnika - najzad je zaustavilo svoj tragični hod koji je opasno prijetio da svekoliko srpstvo, a time i ovu nesrećnu zemlju, ponovo, ko zna po koji put, dovede na rub propasti. U sudbonosnim trenucima za

---

<sup>28</sup> Isto, “Scenario antikomunizma” (Dr.D), str. 5.

<sup>29</sup> Isto, “Protiv bezumlja”, str. 5.

<sup>30</sup> Isto, “Nepomen ti bio” (D.Kićović), str. 2.

<sup>31</sup> “Pobjeda”, br. 9079, 13.03.1991, “Brat na brata” (V.Andelić), str. 2.

ovu zemlju, kada su odavno potrošeni krediti (moralni, istorijski, politički) bilo čije bezgraničnosti, kao ogroman talas olakšanja odjeknula je vijest da je na beogradskim ulicama i u srpskoj Skupštini pobijedio glas razuma, glas srpskog naroda, koji je najžešće progovorio iz usta njegove mladosti - ukazavši i vlasti i opoziciji da uvijek i iznad svega (svih stranačkih podjela i nezadovoljstvava) mora stajati interes vlastitog naroda. Njegova sloga i sreća... Nalazeći se raspeta između Terazija i Ušća, Srbija se u posljednjem, sudbinskom času za njen narod i opstajanje prizvala pameti, miru i toliko žuđenoj (makar i kompromisom stvorenoj) slozi, i pokazala, za razliku od tolikih vojnih demokratija, da u njenim žilama odista pulsira demokratsko, a ne jednomačko i totalitarno bilo, za koje je, koliko juče, bila žestoko osuđivana i napadana. Nadamo se da će "časne podrške" onih koji su ne tako davno (iz Zagreba i Ljubljane) slali telegrame podrške antisrpskoj koaliciji u Crnoj Gori i njenoj Žutoj Gredi, a danas srpskoj opoziciji i studentima Beograda, srpski narod, svakako, i ovog puta znati da pravilno pročita i procjeni. Ne vjerujemo da će iko mudar posegnuti za njihovim "danajskim darovima", koji i danas koliko i juče predstavljaju vješto kamufliranu jabuku razdora, pruženu iz vatikansko-klerikalno-kominternovske ruke, uz čvrsto uvjerenje da će se razjedinjenim i zavađenim srpstvom najlakše i ponajprije naći zajednički jezik i o razjedinjenju zavađene Jugoslavije. Sada kada se našla licem u lice sa vlastitim bićem, Srbija (a time i cjelokupno srpstvo) mora se okanuti svojih zlokobnih podjela na nove pobjednike i nove gubitnike, na inovjerne i pravovjerne, i na koncu, mora se pouzdati u svoje sopstveno istorijsko kljuse..."<sup>32</sup>

Polovinom marta dešavanja u vezi sa raspletom jugoslovenske političke krize ponovo su zaokupljala pažnju crnogorske javnosti. Od 12. do 15. marta održane su tri sjednice Predsjedništva SFRJ na kojima se raspravljalo o predlogu Štaba Vrhovne komande JNA da se "preduzmu mjere pripravnosti u oružanim snagama koje će garantovati sprečavanje međunacionalnih oružanih sukoba".<sup>33</sup> Predsjedništvo SFRJ je, većinom glasova, odbilo

<sup>32</sup> "Pobjeda", br. 9081, 15.03.1991, "Između Ušća i Terazija" (M.Tripković), str. 3.

<sup>33</sup> "Pobjeda", br. 9082, 16.03.1991, str. 1.

takav predlog Štaba Vrhovne komande, pa je predsjednik Predsjedništva, Borisav Jović, zbog toga podnio ostavku.<sup>34</sup> Između ostalog, Borisav Jović je u obrazloženju svoje ostavke rekao: “Suočen sa činjenicom da je u Predsjedništvu SFRJ preovladao odnos snaga koji ne vodi računa o suverenitetu, nezavisnosti i teritorijalnoj celokupnosti zemlje, koji je orijentisan na podršku raspadu zemlje na neustavan i nedemokratski način, koji nastoji vezati ruke JNA, kao posljednjoj jugoslovenskoj instituciji koja bi mogla da obezbijedi uslove za miran i demokratski rasplet krize, a imajući u vidu zakletvu koju sam podnio prilikom preuzimanja dužnosti, obaveštavam javnost da nijesam u stanju da budem saučesnik u takvim odlukama, koje doprinose raspadu zemlje sa mogućim katastrofalnim posljedicama za naše građane i narode.”<sup>35</sup>

Kao što se i moglo očekivati, nakon Jovića ostavke su podnijeli i članovi Predsjedništva SFRJ iz Crne Gore i Vojvodine - Nenad Bućin i Jugoslav Kostić. Razlozi koje su njih dvojica naveli za takav čin, gotovo su identični onima koje je naveo Borisav Jović.<sup>36</sup> Tim povodom i predsjednik Srbije, Slobodan Milošević, dao je sljedeću izjavu: “Sinoć je Jugoslavija ušla u završnu fazu svoje agonije. Predsjedništvo SFRJ odavno ne funkcioniše, a iluzija o nastojanjima Predsjedništva SFRJ i naporima kojih u stvari nema, od noćas je definitivno mrtva. To nije korak nazad, već korak naprijed, jer je i gruba istina bolja od iluzije i obmane. Jugoslavija je ostala bez svog Predsjedništva, ali nije ostala bez radnika, bez seljaka, bez miliona svojih građana i ljudi koji su pošteno i vrijedno radili, čuvali svoju zemlju, brinuli o svojim porodicama. Milioni tih poštenih i normalnih ljudi neće dati svoju zemlju... Republika Srbija, građani Srbije i srpski narod suprotstaviće se svim aktima razbijanja naše domovine. Danas moramo biti čvrsti i odlučni da branimo svoju zemlju, kao što smo to toliko puta do sada činili. Ja sam uvjeren da će veliki slobodarski duh

---

<sup>34</sup> Isto, “Borisav Jović podnio ostavku”, str. 1.

<sup>35</sup> Isto, str. 1.

<sup>36</sup> “Pobjeda”, br. 9083, 17.03.1991, str. 1.

srpskog naroda pobijediti snage antisrpske koalicije nadvijene nad Srbijom i nad Jugoslavijom. To je naša obaveza...”<sup>37</sup>

Nakon ostavke Borisava Jovića, reagovao je i predsjednik Predsjedništva SR Crne Gore - Momir Bulatović. Za razliku od predsjednika Srbije, njegovo reagovanje bilo je “diplomatičnije” i bez dramatičnog naboja: “... Zbog sretnih dana provedenih u ovoj zemlji, zbog činjenice da je moguće osloboditi se zabluda i iluzija iz prošlosti neuništavajući sve iza sebe, političkim putem ću nastaviti da se borim za jedinstvenu i demokratsku Jugoslaviju, onako kako mi nalaže moja savjest i politički program na osnovu kojeg sam dobio povjerenje građana Crne Gore...”<sup>38</sup>

Kao što je to i uobičajeno, “Pobjeda” je objavila i brojna reagovanja građana i stranaka na ostavku Borisava Jovića. Naravno, većina tih reagovanja bila su u saglasju sa formalnim stavom političkog vrha Crne Gore. Tako, recimo, u izvještajima iz crnogorskih opština novinari “Pobjede” nijesu zabilježili ni jednu politički oportunu izjavu. Svi se slažu da B. Jović nije trebalo da podnosi ostavku, pa izgleda da nekim “slučajem” “Pobjedini” izvještači nijesu naišli ni na jednog građanina koji ne misli kao rukovodstvo vladajuće partije. Izvještaji “Pobjedinih” novinara u kojima defiluju istomišljenici, naslovljeni su na sljedeći način: “Strah se uselio”, “Radio pod pritiskom”, “Zajednički interesi”, “Vjera u razum”, “Razbijači u ofanzivi”, “Zabrinutost”, “Preuranjeno”, “Pred raspadom”, “Zašto?”, “Šenlučenje i očaj”.<sup>39</sup> Od brojnih izjava, ovdje navedenih, kao ilustrativan primjer izdvajamo onu koju je dao jedan pravnik iz Ivanograda (Berana). Njegova izjava odražava “opšte mišljenje” i, naravno, zvanični politički stav koji je slijedila i redakcija “Pobjede: “Ja sam ortodokсни Jugosloven, pa je razumljivo što sam ogorčen na sve izraženije pojave nesloge, podjele i razbijanja zemlje. Takođe osuđujem napade na našu JNA, čiji je pripadnik i moj sin jedinac Nedžo, jer je armija stub i garant našeg opstanka. Zaista ne mogu da shvatim i prihvatim činjenicu da se u mnogim zemljama Evrope i

<sup>37</sup> Isto, “Završna faza agonije”, str. 1, 3.

<sup>38</sup> Isto, “Mnogo smo dalje od željenog ishoda”, str. 1.

<sup>39</sup> Isto, str. 5.

svijeta više brinu o očuvanju Jugoslavije nego mi sami. Ipak, optimista sam, vjerujem u progresivne snage naše zemlje. Moramo se okrenuti poštenom radu, redu, međusobnom poštovanju i uvažavanju, jer su to osnovni preduslovi da izađemo iz duboke krize. Dr Jović mora ostati na čelu Predsjedništva i uložiti dodatne napore da spasi brod koji tone. S toga sam mišljenja da njegovu ostavku ne treba prihvatiti.”<sup>40</sup>

Istim povodom, u “Pobjedi” su objavljena i reagovanja pojedinih političkih stranaka. Izjave nekih lidera su saglasne stavovima zvaničnog Beograda, dok predstavnici Saveza reformskih snaga za Crnu Goru, na konferenciji za štampu, ističu: “Ostavku predsjednika Predsjedništva SFRJ dr Borisava Jovića smatramo posljednjim pokušajem vojnog rješavanja jugoslovenske političke krize.”<sup>41</sup>

U narednom broju “Pobjede” objavljena su i saopštenja jedne vanparlamentarne i dvije parlamentarne stranke. U saopštenju vanparlamentarne Demokratske stranke se navodi da su Hrvati naoružani, a Srbi goloruki, pa zbog takvog odnosa snaga JNA mora učestvovati u političkom raspletu jugoslovenske krize.<sup>42</sup> Nasuprot njima, Glavni odbor Narodne stranke smatra da JNA ne treba da se miješa u političke odnose, kao i da očuvanje Jugoslavije u postojećim granicama ne treba podržavati po svaku cijenu. Glavni odbor Narodne stranke, takođe, predlaže da Crna Gora i Srbija pristupe formiranju nacionalne oružane sile. I na kraju: “Narodna stranka smatra da je nastao trenutak da Srbija i Crna Gora započnu međunarodnu aktivnost da se u slučaju neuspjeha pregovora o Jugoslaviji, priznaju Crnoj Gori i Srbiji prava koja su kao međunarodno priznate države imale na ujedinjenje djelova svoga naroda na principu samoopredjeljenja svih etničkih teritorija gdje živi većinski srpski narod, pri čemu se ne priznaju posljedice genocida koji je izvršen nad Srbima tokom drugog svjetskog rata i planskog protjerivanja poslije rata. Takođe, ne treba priznati takozvane avnojevske granice koje su proizvod komunističke proizvoljnosti i

---

<sup>40</sup> Isto, izjava E.Crnovršanina, str. 5.

<sup>41</sup> Isto, “Zatražena odgovornost Bućina”, str. 4.

<sup>42</sup> “Pobjeda”, br. 9084, 18.03.1991, “Hrvati naoružani, Srbi goloruki”, str. 3.

samovolje i koje nemaju nikakvu naučnu, etničku ni istorijsku zasnovanost.”<sup>43</sup>

Krizu koja je nastupila nakon ostavki Jovića, Bućina i Kostića, u Liberalnom savezu Crne Gore prokomentarisali su na sljedeći način: “... LSCG, kao demokratska partija jugoslovenske i evropske orijentacije, energično odbacuje svaku mogućnost nasilnog rješavanja jugoslovenske krize i posebno osuđuje ponašanje i djelovanje crnogorskog predstavnika u saveznom Predsjedništvu, gospodina Nenada Bućina, koji se svaki put, uz Borisava Jovića, stavlja na stranu snaga dogmatskog karaktera i represije. Razumije se da je za ovakav stav gospodin Bućin imao stalnu saglasnost i preporuku aktuelnog crnogorskog rukovodstva koje, nesposobno da demokratskim načinom rješava probleme u vlastitoj republici, u skladu sa svojim pedigreom i dalje misli da je puč, pa makar i vojni, volšeban način za razrješavanje svih jugoslovenskih trauma i nedoumica...Bez obzira na ucjene i pritiske koje ovih dana demonstriraju određene političke snage zaplašene za svoj položaj i privilegije, LSCG smatra da treba nastaviti proces dogovaranja o Jugoslaviji u legalnom Predsjedništvu SFRJ i demokratski izabranim rukovodstvima republika. Reformski proces i pored silnih ucjena i pritisaka mora biti nastavljen.”<sup>44</sup>

Povodom novonastale krize, svoje stavove o mogućnostima njenog raspjeta iznio je i predsjednik Srbije Slobodan Milošević: “Stav Srbije od početka je da o sudbini Jugoslavije odlučuju narodi, a ne vrhovi, jer vrhovi nijesu stvarali Jugoslaviju ni 1918. ni 1943.godine. Za mirno smo razrješene jugoslovenske krize i za poštovanje volje svih jugoslovenskih naroda, ali smo protiv politike svršenog čina i ilegalnog naoružavanja. Ne pada nam na pamet da Hrvatima ili bilo kom drugom narodu - branimo da iziđu iz Jugoslavije, ali nećemo dozvoliti da bilo ko povuče Srbe sa sobom iz Jugoslavije, protiv njihove volje...”<sup>45</sup>

---

<sup>43</sup> Isto, “Koncept novog državnog ustrojstva”, str. 3.

<sup>44</sup> Isto, “Neopravdan potez”, str. 3.

<sup>45</sup> “Pobjeda”, br. 9086, 20.03.1991, “Neka odluči - narod”, str. 1.

Sve ono što se počev od 9. marta dešavalo u Beogradu, podstaklo je i brojna reagovanja građana. U zavisnosti od “potreba trenutka”, u “Pobjedi” su prostor dobijali, kako se i moglo očekivati, apologeti vladajućeg kursa. Tako je jedna, kako se kasnije pokazalo, tobožnja studentkinja iz Nikšića<sup>46</sup>, “udarila” po opoziciji koja je, navodno, bila veoma aktivna na Filozofskom fakultetu u Nikšiću: “... Takozvane “demokrate” i “narodnjaci” vukli su studente za rukave, da bi njihove potpise iskoristili za razna saopštenja. Moram da napomenem - u Nikšiću im se nije odazvao nijedan student!... Opozicija je pokušala da izmanipuliše studentsko saopštenje u kome se osuđuje rušenje u Beogradu, te da ga prikaže kao osudu studentskih demonstracija. Htjeli su da nametnu studentima izopačenu sliku o profesorima, koji su u najtežim danima baš bili sa studentima, u strašnim okotobarskim i januarskim previranjima. Dok su naši profesori rizikovali život i sopstvenu slobodu, sadašnji lideri opozicije bili su u mišjim rupama, čekajući dalji razvoj situacije na sigurnom mjestu. Zahvaljujući svojim kolegama oni danas slobodno pričaju, ali tu slobodnu priču koriste za blaćenje časnih ljudi u crnogorskoj vladi. E, sada se pitam da li su demokrate oni koji hoće pritiscima da zadobiju povjerenje ili oni koje je narod izabrao sopstvenom voljom. Zašto se opozicija žali na težak materijalni položaj, kada je javna tajna da su i te kako dobro situirani? Narodnu stranku dobro finansira crkva i ko zna ko još iz inostranstva, njen lider ima čak i ličnog šofera, za reformiste je takođe jasno od koga primaju novac, a demokrate su dobro nagrađene od Demokratske stranke iz Beograda i stalnog borca za vlast, Mićunovića. Da zaključim - ovakvi kakvi su, zajedno sa Vukom Draškovićem, nemaju nikakve šanse na svim budućim izborima.”<sup>47</sup>

U “Tribini” čitalaca povodom aktuelnih dešavanja objavljeno je i pismo desetorice građana, u kojemu napadaju “izdajnika” Vuka Draškovića. Pored pisma, “Pobjeda” je objavila i

---

<sup>46</sup> U “Pobjedi” od 22. marta, dekan Filozofskog fakulteta u Nikšiću zvanično saopštava da studentkinja pod navedenim imenom ne postoji u evidenciji studenata ovog fakulteta (str. 2.).

<sup>47</sup> “Pobjeda”, br. 9085, 19.03.1991, “Vuku nas za rukave” (M.Lazović), str. 2.

njihove svojeručne potpise. Zanimljivo da se baš ni jednom od potpisanih ne može pročitati ni ime ni prezime. Takođe, ne treba biti Lombrozo pa zaključiti da su svi potpisi napisani istom rukom. Evo šta je “deset” građana sa sličnim rukopisom poručilo crnogorskoj javnosti: “ Nas desetak koji ovo pismo pišemo i potpisujemo moramo da izjavimo , nakon posljednjih događaja u Beogradu, da nijesmo do sada vidjeli kastig kakav se desio. To što je Drašković sa svojim istomišljenicima pokazao svijetu, pripada više ludilu nego demokratiji... Pitamo javno - da li je veći Srbin Slobodan Milošević, koji je ujedno i Jugosloven, ili Vuk Drašković koji iz zapečka poziva srpski narod na krvoproliće ? Pitamo - gdje je bio Drašković kada je Slobodan Milošević žrtvovao sopstvenu glavu za Kosovo, Vojvodinu i sve ostale krajeve gdje žive Srbi i Jugosloveni ? Pitamo javno - na kome su još mjestu, u kom dijelu zemlje, Srbi napravili takav lom kakav je napravila Draškovićeva rulja 9. marta ?... Mi potpisnici ovog pisma, izjašnjavamo se kao Srbi, ali se, nakon što je Vuk Drašković priredio, stidimo. Čestitim Srbima ne pripadaju ljudi koji misle i rade kao Drašković i njegova ordija... Opominjemo one koji su podržali Vuka Draškovića - sve će nas ta podrška skupo stajati, otriježite se dok nije kasno. Pismo koje sad potpisujemo postaće kad-tad istorijsko ako se u Srbiji i dalje bude pitao Vuk. U pamet se braćo Srbi, u pamet se Jugosloveni, ovo nam na dobro ne ide...”<sup>48</sup>

O sklonosti “domaće” opozicije ka “izdaji” nadahnuto je pisao još jedan čitalac “Pobjede”. U tekstu pod nazivom “Zemljo moja, šta ti rade”, ovaj čitalac je zahvaljujući “Pobjedi” dobio priliku da “podučava patriotizmu”: “... Svaka rana pored srca, a domaća nasred srca ! Ništa ne može da zabolí kao kada shvatimo da je povelj naše kolijevke povijao bezumnike ili izrode. Poznato je da su stari Crnogorci praštali bratsku krv i odlagali krvne osvete u trenucima kada bi se nadvila opasnost nad otadžbinom... Za današnje neke Crnogorce i to takozvane “100 posto Crnogorce”, slobodno možemo reći: “Crnogorci” crn vam obraz bio ! Zar mi koji smo stvarali Jugoslaviju, da razvratnički pljunemo u njene temelje ? Zar udruženi sa arnautskim separatistima i ustaškim zločincima da miniramo

---

<sup>48</sup> “Pobjeda”, br. 9086, 20.03.1991, “U pamet se Jugosloveni !”, str. 2.

grobove predaka i osramotimo kolijevke potomstva ? Zar “braćo sto posto Crnogorci” hoćete da “okitite” našu “tvrdu postojbinu” oreolom Brankovića ?!”<sup>49</sup>

Prema jednom izvještaju “Pobjedinih” novinara i u Kninskoj Krajini su bili razočarani stavovima srbijanske opozicije, a naročito stavovima Vuka Draškovića, za koga se jednostavno kaže da je “izdajica srpstva”. Evo kako su, po svjedočenju “Pobjednih” reportera, u Kninu reagovali na Draškovićeve izjavu da Krajina ne treba da se izdvaja iz Hrvatske: “Moglo bi se slobodno reći da su Draškovićeve riječi pred TV kamerama unijele više nezadovoljstva među ovdašnjim srpskim življem nego mnoga istupanja hrvatskog vrhovništva. Za Draškovića Srbi u Srpskoj autonomnoj oblasti Kninska krajina imaju samo jednu riječ - najveći izdajica srpstva od Brankovića do danas. Po Kninu i nekim drugim mjestima ovog područja kruže plakati i karikature na kojima je Draškovićeve glava uramljena iznad šahovnice, a njegove uši krase telefonske slušalice sa direktnom vezom - HDZ i CIA. Naravno, sve je to smješteno u jedno veliko “U” koje ponajbolje govori kako Srbi Kninske krajine gledaju na čovjeka koji tobože brani srpstvo od HDZ-a...”<sup>50</sup>

Gotovo redovno “Pobjedino” pisanje o “domaćim izdajnicima”, podstaklo je jednog građanina Cetinja da se pozabavi fenomenom stranih plaćenika. Jer, prema njegovoj logici i iskustvu, izdajnici su obavezno nečiji plaćenici, budući da se takve stvari ne rade iz entuzijazma. A oni koji svoju zemlju izdaju za novac, po mišljenju ovog čitaoca, moraju biti i kažnjeni: “Svi znamo da postoje svakakve obaveze, zavisno od toga ko je kakvu obavezu prihvatio. Teška je, najteža obaveza, ona koju mora da izvršava čovjek koji postane strani plaćenik. A kakva je to tek obaveza kada plaćenik počinje da radi na rušenju vlastite domovine ? Kako to uopšte može da bude onaj koji je u toj zemlji živio, i to lijepo ? Izgleda, ne mogu da objasnim, niti znam, niti umijem, da je plaćenička služba u našoj zemlji stekla nemali broj pristalica. Taj je posao prljav - ali je unosan.

<sup>49</sup> “Pobjeda”, br. 9087, 21.03.1991, “Zemljo moja, šta ti rade” (V.Rakčević), str. 2.

<sup>50</sup> Isto, “Drašković izdajica srpstva” (V.R. - M.L.), str. 20.

Strani investitori traže rezultate rada, traže da plaćenik opravda sve ono što je stranac u njega uložio, a plaćenik ne gleda - da radi protiv rođene zemlje !... Svaki takav, svako ko je protiv ovog naroda, ko je protiv njegove sloge, ko je protiv njegovog boljeg života, ne može ostati nekažnjen. Popustiti pred najezdom plaćenika - neprijatelja raznih boja, to znači kapitulirati. Predati se. Pravo na kapitulaciju i predaju niko u ovoj zemlji nema, baš u ime te zemlje, u ime Jugoslavije. Vidimo ko je sve primao novac i za izdaju i za špijunažu. Ti koji novac primiše mnogo se ne uzbuđuju... Shvatimo - demokratija koju nam oni nude nije demokratija. Oni koji hoće bezvlašće ne mogu nekažnjeni da prođu. Plaćenici moraju biti kažnjeni.”<sup>51</sup> Naslov ovog “eseja” o plaćenicima, kojim je, u stvari, samo na pristupačan način interpretiran stav redakcije “Pobjede” o djelovanju opozicije, jeste “Plaćenici, kam vam u dom”. A da u redakciji “Pobjede” i te kako razlikuju “dobru” od “loše” opozicije, odnosno, onu patriotsku od “plaćeničke”, pokazalo se kroz dva dana, kada je objavljeno otvoreno pismo Savezu reformskih snaga za Crnu Goru: “... Gospodo “reformisti”, vi nemate šta više da tražite od onoga što ste dobili na prvim višestranačkim izborima. Ugledajte se, zato, na ostale stranačke vođe: Kilibardu, Babića, Karadžića i Vujoševića koji se zalažu za svoj narod, dok vi lipsavate za tuđi račun. Vi, jednostavno, nemate dug vijek, jer ste jedina stranka koja u Crnoj Gori živi na veresiju. Jer, tek što jedan naš lelek umukne, drugi počinje da se razliježe. Zato vas pozivam na razum dok je crnogorski narod još spreman da prašta.”<sup>52</sup> Inače, na istoj stranici su objavljena i pisma sa sljedećim podnaslovima i naslovima: “Na marginama nedavnih studentskih demonstracija u Beogradu/ Uz vuka i lisica fuka”, “Hrvatska vođstva- zla kob srpska / Uzmimo se u pamet”, “Kako ćemo naprijed - neka narod kaže/ Politika nije prćija”, “Brat je mio, koje vjere bio/ Stjepan a ne Stevan”.<sup>53</sup>

Pretpostavke oko mogućeg raspleta političke krize u Jugoslaviji ponovo su bile predmet zanimanja “Pobjedinog” komentatora: “... Pored najboljih napora da se u budućim

<sup>51</sup> “Pobjeda”, br. 9088, 22.03.1991, “Plaćenici, kam vam u dom” (V.Batrićević), str. 2.

<sup>52</sup> “Pobjeda”, br. 9090, 24.03.1991, “Nemate dug vijek” (Lj.Poleksić), str. 2.

<sup>53</sup> Isto, str. 2.

pregovorima vidi zračak optimizma, ukoliko doista pojedina vrhovništva ne ispoštuju odluku Vrhovne Yu komande (Predsjedništvo SFRJ), za koju su i sama glasala, i vrate svoju kalašnjikovu demokraciju u pređašnje stanje, teško da ćemo uskoro prisustvovati mirnijem i razboritijem nalaženju izlaska iz više nego zabrinjavajuće jugoslovenske krize. Jedino u tom slučaju svekolika domaća a i druga javnost bila bi istinski uvjereni u iskrenost i demokratičnost njihovih težnji i želja. Inače, ovako, Jugoslaviji, a bogme i našoj sjeverozapadnoj braći, prijeto dugo putovanje u neizvjesnost i noć.”<sup>54</sup>

Kao jedan od bitnih podsticaja tom jugoslovenskom dugom putovanju “u neizvjesnost i noć”, označena je u “Pobjedi” i Deklaracija Liberalnog saveza o suverenosti Crne Gore. Bila je to deklaracija kojom se predlagalo da Crna Gora proglasi svoju suverenost u slučaju da se Jugoslavija raspadne, i da kao suverena država odlučuje o svom eventualnom udruživanju sa nekom od jugoslovenskih republika.<sup>55</sup> U “Pobjedi” je taj predlog Liberalnog saveza njen komentator nazvao “Kopijom tuđih originala”, a ideju o državnoj nezavisnosti Crne Gore, začudo, nečim što je strano “pravim” Crnogorcima: “Doista nije jasno dokle će u Crnoj Gori kružiti kopije starih (i uz to tuđih) originala. I dokle će ovom nesrećnom narodu, kao njegovo vlastito pismo i veltanšaung, poturati - tuđi rukopis, tuđe nakane i tuđe poglede. Poput one nesrećne starice, koja je, vidjevši da gori lomača Đordana Bruna, i sama pohitala da baci svoju grančicu na plamen što je gutao njegove “jerećke” riječi (“Ipak se okreće”), nedavno se i Liberalni savez Crne Gore - po ugledu na svoje mnogo starije i vještije mentore i učitelje - posve sličnim prilogom pridružio buktinji jugoslovenske krize. Veoma originalno oponašajući pojedine jugoslovenske republike, koje su u hitanju da se što prije “razdruže” sa Jugoslavijom već donijele svoje deklaracije o suverenosti (čitaj: nezavisnim državama), koju do juče, uistinu, nikad nijesu ni imale, crnogorski liberali su - da ne bi, valjda, zaostajali u tom veoma poznatom trendu - odlučili, nego šta (!), da ponovo

---

<sup>54</sup> “Pobjeda”, br. 9092, 26.03.1991, “U sjenci kalašnjikova” (M.Tripković), str. 5.

<sup>55</sup> Vidjeti: “Pobjeda”, br. 9092, 26.03.1991, str. 3.

crnogorskom Parlamentu predlože donošenje deklaracije o suverenosti Crne Gore... Zalažući se za opstanak Crne Gore u okviru Jugoslavije, ali samo u slučaju da njeno buduće ustrojstvo bude prihvaćeno od svih republika, LSCG je nedvosmisleno ukazao da ga ne zanima “ostatak Jugoslavije”, za koji je upravo Crna Gora ponajprije i ponajviše žrtvovala dio svojih suverenih i nepotrošivih historijskih prava... Kakva bi to crna crnogorska suverenost bila kada bi zavisila od toga hoće li se ili ne otcijepiti “bečki konjušari”!? I kakva bi nas to crna crnogorska sudbina zadesila kada bi o njoj isključivo odlučivala gospoda iz zelenog salona LSCG. Na svu sreću imaće na ovo pitanje u Crnoj Gori ko da odgovori. Kao što je to vazda činio u svojoj višestoljetnoj historiji, ne čekajući da ga ona prva prozove i da mu drugi rješava pitanje njegovog opstanka i časti. Da bi se dozvali tom “poznaniju prava”, gospoda liberali doista nijesu morali trošiti toliko “originalnosti”.<sup>56</sup>

Svoje mišljenje o predlogu deklaracije Liberalnog saveza o suverenosti Crne Gore saopštio je za skupštinskom govornicom, ali nekoliko dana ranije, i Svetozar Marović, član Predsjedništva Crne Gore: “...Sasvim sam siguran da su predlagači ove inicijative svoj zahtjev za suverenom Crne Gore našli u argumentaciji drugih i u prostoj činjenici što su to uradili i rade neke druge republike, jer bi to, priznaćemo, veoma malo govorilo o suverenosti samih predlagača inicijative. Siguran sam da u politici, pored javnih ciljeva, postoje mnoge tajne i neobjavljene namjere, postoje i tajni ciljevi. Ja, naravno, nemam namjeru da takve tajne ciljeve otkrivam kod naših predlagača, ali, u svakom slučaju, ono što sam želio da kažem i što bi bio razlog zbog kojeg sam se javio za riječ jeste moja saglasnost da o suverenosti treba uvijek razgovarati kada to traže građani i ozbiljne (!) političke partije. Ali će se, pretpostavljam, naši poštovani predlagači složiti da ozbiljnost ove teme, u svakom slučaju, nadilazi neozbiljnost načina podnošenja njihove inicijative...”<sup>57</sup> Ovo je, dakle, mišljenje jednog “uticajnog” člana vladajuće partije o Deklaraciji o suverenosti Crne Gore, objavljeno u “Pobjedi” nekoliko

---

<sup>56</sup> “Pobjeda”, br. 9096, 30.03.1991, “Kopije tuđih originala” (M.Tripković), str. 3.

<sup>57</sup> “Pobjeda”, br. 9092, 26.03.1991, “Cilj javan namjere tajne”, str. 3.

dana prije gore citiranog komentara. Upoređujući ovu Marovićevu izjavu sa osnovnim porukama citiranog komentara, objavljenog četiri dana nakon nje, postaje jasno ko je komentatoru “Pobjede” mogao dati “glavne smjernice”. Naravno, jasno je i to da je komentator “Pobjede”, poruke glavnog ideologa aktuelne vlasti, jednostavno, “razradio” tako da mogu služiti za “masovnu upotrebu”, odnosno, učinio ih je pristupačnim za uho “običnog građanina”. Da li to učinjeno samoinicijativno, nesvjesno ili po nečijoj sugestiji, ovdje i nije toliko važno.

Pored namjere da se čitaoci informišu i politički usmjere, u “Pobjedi” su se trudili i da potenciranjem određenih tema utiču na oblikovanje i jačanje nacionalne, odnosno, istorijske svijesti “pojedinih” građana Crne Gore. Tako se, recimo, relativno često piše o potrebi povratka Njegoševe kapele na Lovćen, i pri tom se sva događanja oko izgradnje Meštrovićevog mauzoleja predstavljaju kao dio antisrpske zavjere i akcije za rasrbljavanje Crne Gore. U jednom broju “Pobjede” ponovo je pod nazivom “Kamenje je krenulo” objavljena anketa o povratku kapele na Lovćen. Anketirani umjetnici i naučnici (M.Vitezović, M.Egerić, R.P.Nogo, D.Nedeljković) su jedinstveni u ocjeni da “ono faraonsko strašilo na Jezerskom vrhu” treba zamijeniti Njegoševom kapelom. Po mišljenju jednog od njih, to će biti “povratak suncu koje nam svima treba”.<sup>58</sup> Na isti način o povratku Njegoševe kapele razmišljaju “izabrani” sagovornici u narednom krugu ankete: “Luda pamet ili zla namjera” (M.Pižurica), “Razorena planina” (Đ.Vuković), “Dodir neba i zemlje” (P.Ristić), “Spasimo dušu” (Ž.Ružić), “Narodna staza” (V.Vuletić).<sup>59</sup>

U više nastavaka “Pobjeda” je objavljivala i “Srpsku priču braće Selimović”, tj. razgovor sa bratom poznatog književnika Meše Selimovića, koji, kako se može doznati, i dalje proslavlja Badnji dan.<sup>60</sup> Uporedo sa njegovim ispoviješću objavljuju se i svjedočenja o pokolju Srba u Hercegovini, pod naslovom - “Krv i tama hercegovačkih jama”.

<sup>58</sup> “Pobjeda”, br. 9089, 23.03.1991, “Kamenje je krenulo” (V.Gavrilović), str. 13.

<sup>59</sup> “Pobjeda”, br. 9097, 31.03.1991, “Kamenje je krenulo” (V.Gavrilović), str. 13.

<sup>60</sup> v. “Pobjeda”, br. 9092, 26.03.1991, “Amanet - osvetiti brata”, str. 7.

Vjerovatno zbog nekih hrvatskih, zvaničnih i poluzvaničnih, pretenzija na Boku Kotorsku, u “Pobjedi” je najavljen feljton o srpskom karakteru Boke. Feljton je naslovljen “Hrvatski banovi na dokovima srpske Boke”, a u najavi su date neke osnovne poruke koje se u njemu nalaze: “U Boki ima katolika koji se smatraju Srbima, ali nema Srba koji bi se smatrali Hrvatima./ Kotorska opština u srpskim rukama za vrijeme vladavine dinastije Nemanjića./ Naredba mletačkog dužda da se pokatoliči stanovništvo./ Ako dođe do diobe ogromna većina Bokelja zna da im je mjesto u srpskom dijelu ...”<sup>61</sup>

U nekoliko nastavaka u “Pobjedi” je pisano i o “rasrbljavanju Crnogorca”. Bili su to tekstovi novinara J. Plamenca pod naslovom “Kako su Crnogorcima kidani srpski korijeni”. Prije naslova stavljena je vidna naznaka - “Pred popis stanovništva”. Iz toga se može zaključiti da ovi tekstovi treba da utiču na nacionalno izjašnjavanje stanovništva na popisu koji je sljedećeg mjeseca trebalo da bude sproveden. Osnovna teza autora jeste da je crnogorska nacija vještačka nacija, da je stvorena komunističkim dekretom, i da je epilog toga popis stanovništva iz 1981. na kojemu se “samo 3,3 odsto Crnogoraca izjasnilo da su Srbi”. Navodeći brojne primjere koji dokazuju da su Crnogorci “najsrpskiji” Srbi, autor priželjkuje da se na predstojećem popisu ta “greška” ispravi.<sup>62</sup>

A krajem marta “Pobjeda” je objavila i izvode iz razgovora predstavnika crnogorske opozicije sa glavnim i odgovornim urednicima republičkih javnih glasila. Odgovarajući na brojne optužbe i kritike opozicionih predstavnika, glavni i odgovorni urednik “Pobjede”, Vidoje Konatar, je rekao: “Osjećam se kao na optuženičkoj klupi. Čuo sam, na žalost, mnogo neosnovanih optužbi, neopozivih presuda, od pojedinih lidera partija, saveza ili stranaka danas. No, njihovo mišljenje je njihova stvar, a ja priznajem samo sud čitalaca i spreman sam, kao urednik “Pobjede”, uvijek izaći pred sud naroda. Svi mi, javni radnici, ne očekujemo samo aplauze, što je i

---

<sup>61</sup> Isto, str. 1.

<sup>62</sup> “Pobjeda”, br. 9096, 30.03.1991, “Sijači zlog sjemena” (J.Plamenac), str. 7; i “Pobjeda”, br. 9097, 31.03.1991, “Najsrpskiji Srbi”, str. 7.

normalno. Kritika, za mene, zavisno od toga ko je izriče i iz kojeg ugla je plasira, može biti i kompliment. Što se tiče brojnih, neargumentovanih optužbi na račun "Pobjede", mogu reći da je to strasno, zlobno, nemilosrdno nastojanje pojedinih stranačkih lidera da dokažu kako je "Pobjeda" ono što nije... Mi hoćemo bolji list, primjeren vremenu u kojem živimo, primjeren demokratskim promjenama koje su se dogodile u Crnoj Gori i Jugoslaviji, i koje će se događati. U tome nam je na prvom mjestu zakon i profesionalnost, a na posljednjem - politički kriterijum. Mi smo otvorili stranice "Pobjede" za narod, ali niko ne može to shvatiti, kao da smo bilo čiji koš, posebno za prljavštine ili propagandu. Ono što je događaj ili informacija, bilo od koje stranke dolazilo biće objavljeno, a propaganda ili blaćenje, mržnja, bilo od koga dolazili, neće se naći u listu..."<sup>63</sup>

Pored glavnog i odgovornog urednika, na optužbe opozicije protiv "Pobjede" osvrnuo se u narednom broju lista i jedan od njenih komentatora: "... Crnogorska opozicija, u ne malom broju slučajeva, nesebično investira u svoju lidersku narcisoidnost. Samokritike se boji kao đavola. Postizborne skupštine, umjesto odgovora na pitanje zašto sam u mom gradu ostao bez birača, pretvaraju se u svojevrzne promocije opozicione frustracije i ekskluzivne piknike na kojima velike riječi drže gosti koji u svojim sredinama pristaju da im makovo zrno bude zaklon i hladovina. Izborni rezultat se odjednom proglašava kao uspjeh, usvajaju se istorijske deklaracije i produžava mandat dosadašnjem rukovodstvu. Most preko kojeg su neki opozicioni prvaci premostili izborni fijasko jesu sredstva javnog informisanja. Dakle, sve smo uradili kako treba, ostvarili smo konkretan kontakt sa narodom, ali onda su nam sve pokvarili novinari. Neko je, dakle, pokvario i oklevetao opoziciju, a to su, po nekim vrlo glasnim liderima, novinari. Ostatak od pet-šest stotina hiljada smatra da su opozicionari sami oklevetali sebe. Nesreća je u tome što u našim uslovima pravo stotine hiljada nema nikavih šansi protiv prava njih stotinjak...Nesporazuma će biti manje kada neki lideri počnu da podnose račune onima koji su ih izabrali. Tada ćemo

---

<sup>63</sup> "Pobjeda", br. 9096, 30.03.1991, "Priznajem kriterijum čitaoca", str. 4.

biti u ravnopravnom položaju, jer mi svoje račune svakog jutra polažemo čitaocima. Sveto pravilo “kritikuj da ne bi podnosio račune”, neće doprinijeti onom čemu težimo - istini.”<sup>64</sup>

I na kraju, u posljednjem martovskom broju, još jedan komentatorski osvrt na “nerazumnu” opoziciju i, ovoga puta, na dvojicu naših “najvećih sinova” : “ ...Jedini jeretici ovovremene Yu-zbilje su, izgleda, Slobodan Milošević i Momir Bulatović. Zašto ? Za koga se to Milošević bori ? Za Srbe iz Kninske krajine koje Tuđman uz pomoć svojih “nezavisnih” novinara proglašava - teroristima ? Za Srbe iz Hercegovine, koji još nijesu uspješni da povade kosti svojih najbližih iz, po Brozovoj naredbi, zabetoniranih jama ? Za sve one Srbe, koji iz svojih sela, oko kojih zveckaju “tuđmanovi kalašnjikovi” gledaju spas u Srbiji i Crnoj Gori. Slična je, ili gotovo identična pozicija i Momira Bulatovića. Crnogorska opozicija, optužujući vladajuću stranku, u stvari, optužuje crnogorski narod, koji joj je dao glasove. Slavko Perović, Srđa Darmanović i družina još ne mogu da se pomire sa rezultatima prvih poslijeratnih slobodnih narodnih izbora. U stanju su da crnogorski narod proglašaju nepismenim samo da bi dokazali da je glasao za “pogrešnu stranu”. Šefket Krcić, isti onaj što je kojekakvim peticijama kukumavčio nad “ugroženošću” Muslimana u Crnoj Gori, sada se zalaže za promjenu naziva “Pobjede” u “Glas Crnogorca”. Dakle, da se Crnogorci ne zaborave. Možda, “Crnogorci sto posto”. U svakom slučaju, bar na ovim našim prostorima, demokratija je zaboravila svoje ime. Ili je pod svoj šupljikavi kišobran onako nemoćna i izvikana, primila raznobojne uljeze kojima je prije do autokratije.”<sup>65</sup>

---

<sup>64</sup> “Pobjeda”, br. 9097. 31.03.1991, “Novinari kao alibi” (D.Drašković), str. 3.

<sup>65</sup> Isto, “Ko se krije iza - demokratije” (M.Vico), str. 3.